

Hvordan dresserer jeg min jagthund? **1**

Hunde er yderst sociale skabninger, som i naturen lever i flok. Der hersker en markant rangorden i flokken, og de enkelte individer har et stærkt afhængighedsforhold til det sociale netværk, som fællesskabet udgør.

Da der i de færreste tilfælde er flere hunde i danske hjem, vil den menneskelige familie altså oftest udgøre den flok, som en nyindkøbt hundehvalp skal indgå i. Og lad mig med det samme slå fast, at i den rangorden, som hersker i denne flok, skal hunden befinde sig nederst. Det er ganske enkelt en forudsætning for enhver form for hundedressur, at hunden anerkender og respekterer sin fører som den ubestridte leder. Man kan ikke dressere en hund, der føler sig som flokfører.

Da de fleste jagthunde i Danmark også spiller en rolle som familiehunde, er det ligeledes nødvendigt, at de forstår, at de har lavere rang end kone og børn. Til gengæld er det så også en selvfølge, at børnene er opdraget på en måde, så de forstår at udvise den fornødne respekt for hunden.

Er det en håbløs opgave at dressere en hund, som ikke kender sin plads i hierarkiet, er det til gengæld en overkommelig opgave at arbejde med en hund, som kender sin plads i flokken, og som har anerkendt sin herre som flokfører. Det betyder tryk for hunden, og da en hund samtidig normalt meget gerne vil behage sin fører, er det nu menneskelige faktorer, som afgør, hvordan en hvalps opdragelse skal udvikle sig.

At opdrage en hvalp til en god jagthund kræver kærlighed og konsekvens. Hver eneste dag. Og så kræver det naturligvis, at føreren har tid og vilje til at arbejde med hunden stort set dagligt. Det behøver ikke være flere timer om dagen – det kan de færreste hvalpe holde til. En daglig dosis på blot ti minutter vil i langt de fleste tilfælde på sigt give resultat.

Dressuren af en jagthund indledes, når den hentes som en otte uger gammel hvalp. Nøgleordene er stimulation og motivation kombineret med kærlighed og konsekvens.

Hård start

Opdragelsen til jagthund begynder, når hvalpen er otte uger. Det siger sig selv, at det er en voldsom omvæltning for en lille hvalp, at den pludselig fjernes fra sin trygge flok og anbringes blandt nye flokfæller i helt nye omgivelser. Tilmed skal den måske ud på en længere køretur, som kan betyde, at den bliver køresyg med dertil hørende opkastning og andet ubehageligt.

At være konsekvent over for en otte uger gammel hvalp har også vist sig at være svært for mange nybagte hundeejere. Mange hvalpe tiltager sig den første dag, eller måske snarere nat, nogle rettigheder, som ejeren bestemt ikke havde intentioner om på det tidspunkt, hvor hvalpekøbet blev besluttet.

De første dage kan altså være ganske belastende for både hvalpen og den nybagte hundeejer. Det er derfor en god ide at tage fri en dag eller to i forbindelse med afhentningen af hunden hos opdrætteren.

Under alle omstændigheder er det vigtigt at fastslå, at hvalpens opdragelse og uddannelse til jagthund indledes i det øjeblik, den ankommer til sit nye hjem. I gamle dage var teorier, som fortalte, at jagthunde skulle være mindst et år, før man indledte dressuren af dem, ikke ualmindelige. Det siger sig selv, at en hvalp ikke skal udsættes for hårdhændet tvang og kadaverdisciplin. En fornuftig opdragelse, og dermed motivation og stimulation af den unge hund, gør derimod vejen fra hvalp til uddannet jagthund langt mere problemfri for både hund og fører. Og så er det med hunde som med menne-

sker: Det er væsentligt nemmere at til egne sig færdigheder i de unge år.

Fløjte, line og Halsbånd

Rent udstyrmæssigt er det økonomisk overkommeligt at anskaffe sig en jagthundehvalp. Der skal bruges en fløjte, og i velassorterede jagtforretninger vil man kunne vælge mellem flere modeller. Håndlavede benfløjter, som har deres egen helt unikke lyd, og som derfor ret klart adskiller sig fra andre hundeføreres fløjter, seriefremstillede fløjter, som har næsten ens lyd, og som derfor efter nogens opfattelse er lette at erstatte, hvis man taber dem, og endelig „lydløse“ fløjter, som har et så højt toneleje, at lyden kun i beskedent omfang opfattes af det menneskelige øre. Der er, som antydnet, fordele og ulemper ved de tre typer, og det må være op til den enkelte, hvad der passer bedst til ens temperament. Men pas godt på den fløjte, som vælges. Den bliver en yderst personlig genstand for hunden, som uden større besvær vil kunne skelne netop sin fløjtes lyd blandt mange andres.

Line og Halsbånd er også nødvendige remedier. I jagthundeverdenen møder man forskellige opfattelser af, hvad en korrekt line eller Halsbånd er. Det er nok ikke for meget sagt, at der er nogle kulturforskelle mellem førerne af de forskellige jagthundetyper. Jeg er ret overbevist om, at forskellene har større principiel end praktisk betydning, men alligevel: Vil man undgå at få „kasseret“ sit nyindkøbte udstyr, så er det klogt at spørge en erfaren hundefører af racen, inden investeringen foretages.

Hunden skal vise alle familiens medlemmer respekt.

Førerens magt må konstant markeres

For at man som hundeejer kan blive en troværdig flokfører, må man i ord og handling over for hunden bevise, at man har den uindskrænkede magt over den. Man må også konstant vise hunden, at man holder af den, og at man bliver glad, når den arbejder og opfører sig korrekt.

En stor del af den adfærd, som vi ønsker at lære hvalpen, for at den kan blive en solid jagthund, er ikke en adfærd, som den umiddelbart finder glæde og lyst ved – ja, dele af en jagthunds uddannelse opleves i indlæringsfasen vel nærmest med modvilje, og for nogle hundes vedkommende er det endda forbundet med ubehag.

Det betyder, at vi i starten mange gange dagligt må anvende tvang for at få hunden til at udføre de opgaver, vi ønsker. Denne anvendelse af tvang eller magt kan skure i et moderne menneskes øre, men det er netop på den måde, man befæster sin position som „flokfører“. I en flok vilde hunde vil lederen af flokken også

håndhæve sin position med uindskrænkede magtbeføjelser.

Hunden skal forstå førerens signaler

Set i lyset af ovenstående er det af helt afgørende betydning for ens succes som dressør, at man med sin stemmeføring og med sit kropssprog tydeligt formår at signalere, hvornår man er glad for dens adfærd, og hvornår man er det modsatte. Det lyder måske banalt, men sandheden er, at netop disse faktorer volder endog rigtigt mange mennesker store vanskeligheder. En hund mærker omgående om førerens stemme er lys og venlig eller mørk og truende, og den aflæser ligeledes prompte karakteren i hans gestus og mimik. Er man i stand til at efterligne ulvens eller den vilde hunds måde at signalere til sine artsfæller på, er man på vej til at blive en fremragende hundetræner.

Når vi taler signalgivning fra fører til hund, er det også overmåde vigtigt at slå fast, at enhver kommando til hunden skal være kort og tydelig. Det kendetegner den

gode hundefører, at han bruger et minimum af præcise og entydige ord og fløjtesignaler. Fra første dag vænnes hunden til, at en ordre skal adlydes. Efterkommer hunden ikke efter én eller ganske få kommandoer en ordre, gennemtrumfes den ønskede adfærd hos hunden på anden måde. Alt for mange hundeførere bruger alt for mange fløjtesignaler og ord – ja, ligefrem hele sætninger – når de dirigerer med deres hund. Signalerne er så lange og sammensatte, at hunden overhovedet ikke evner at afkode dem. Man opnår blot, at hunden opgiver og bliver døv over for både ord og fløjte.

Og omvendt

På samme måde, som hunden skal forstå førerens signaler, er det indlysende vigtigt, at hundeføreren også evner at læse de signaler, som hunden sender. Kan man ikke læse og forstå hundens adfærd, bliver dressuren vanskelig – ja måske betyder det ligefrem, at man helt må opgive at lære hunden alle de færdigheder, man havde planlagt. ►

Hunde er flokdyr ...

► En klassisk fejl for mange hundeførere er, at de går for hurtigt frem. Især hvis man har haft en rutineret og solid jagthund igennem en årrække og herefter er gået i gang med oplæringen af dens afløser. Igen og igen glemmer man, at det også tog tid, da den „gamle“ hund blev udlært. Når man arbejder med træning af hvalpe og unghunde, kan man virkelig med rette bruge ordsproget om, at man skal kunne kravle, før man kan gå.

Hvis en hund, når den får en ordre, reagerer ved at rulle om på ryggen eller ved at udføre helt ulogiske eller overraskende handlinger, så signalerer den, at den er usikker på, hvad den skal gøre. Med mindre, der er tale om en ældre hund, som er åbenlyst ulydig, vil det normalt være fornuftigt at vende tilbage til et tidligere stadium i hundens træningsprogram. Alt tyder nemlig på, at hunden mangler nogle led i sin uddannelse og træning. Dels forstår den måske ikke, hvad den skal, og dels mangler den lyst og motivation til arbejdet.

Her vil nogle hundeførere af den gamle skole muligvis hævde – oven i købet med henvisning til dele af tidligere tiders litteratur om emnet – at hundedressur ikke handler om hundens lyst. Hertil vil jeg blot svare, at der er intet i læren om træning af jagthunde, som er sort eller hvidt, men én ting er jeg helt overbevist om: Formår man som hundefører at motivere og stimulere sin hvalp eller unghund på en måde, så den bevarer glæden ved at arbejde, så bliver vejen fra hvalp til færdig jagthund meget sjovere og nemmere for både hund og fører.

Det kendetegner den dygtige hundefører – ham, som altid møder med dygtige jagthunde – at han evner at tilpasse dressuren til den enkelte hunds psyke, således at den både bevarer respekten for sin fører og glæden ved at arbejde.

Hvordan roses hunden?

På ethvert jagthundekursus med nybagte hundeførere får man stillet spørgsmålet: Hvordan roser jeg bedst min hund?

Der findes ikke et entydigt svar. Men med henvisning til ovenstående afsnit om signalgivning mellem hund og fører skal mit råd lyde: Hvis man hver gang, hunden har gennemført en øvelse eller udvist en adfærd, som fortjener ros, er i stand til at vise sin glæde i ord og handling over for hunden på en måde, så den også viser glæde over arbejdet og samarbejdet med

sin fører, så har man som hundefører formået at afsende de rette rosende signaler.

I nogle kredse anvendes „godbidder“ som en vigtig ingrediens, når hunden skal belønnes. Personligt anvender jeg stort set aldrig dette middel, blandt andet af den simple årsag, at netop mine unge hunde (måske fordi jeg aldrig har vænnet dem til det), aldrig har vist synderlig begejstring ved en godbid i terrænet.

Jeg skal imidlertid være den sidste til at forklejne anvendelsen af godbidder. Jeg er ikke i tvivl om, at metoden – i mange former for dressur af dyr – spiller en fremtrædende rolle. Bliver ens hund derfor lykkelig for en godbid efter veludført arbejde, er det da både naturligt og fornuftigt at udnytte dette.

En tennisbold kan også bruges som belønning, der er stort set ingen hvalpe, som ikke synes, at det er herligt at spæne efter en kastet bold. Især blandt spaniel- og retrieverfolk bruges en kastet bold både som belønning og stimulation af den unge hund.

At gentage en øvelse som „ros“ skal bruges med varsomhed. Det er meget almindeligt, at den uerfarne hundefører bliver så glad over en veludført øvelse af hunden, at han beder den om at gentage succesen. På et jagthundekursus vil man måske også lige demonstrere hundens evner en ekstra gang for de øvrige deltagere. I et vist omfang kan gentagelse være i orden, når vi taler om lydighedsdiscipliner, men grundlæggende er det et godt princip, at når hunden har udført en øvelse tilfredsstillende i forhold til sit uddannelsesstrin, så slutter man med denne øvelse for i dag. Specielt når apporterings-træningen indledes, er det vigtigt at efterkomme dette princip. ▶ harrisogkirsten@mail.dk

... men langt de fleste danske hunde er „enehunde“.